

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

II. Proponit alios duodecim fructus ingressus Religionis, & sex declarat; qui sunt, matrimonij non consummati solutio, à debito pecuniario exemptio, à voto quocumque absolutio, in defectibus faciliior ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

CAPVT III.

Proponit alios duodecim fructus ingressus Religionis, & sex declarat; qui sunt, matrimonij non consummati solutio, à debito pecuniario exemptio, à voto quocumque absolutio, in defectibus facilior dispensatio, & macula ingratitude seu infamie abolitio.

NUNC secundò dicendum est de aliis fructibus, Religionis ingressum sequentibus, qui tam bonum corporis principaliter, quàm animæ bonum respiciunt, & presentanti occurrunt duodecim: videlicet, matrimonij nondum consummati solutio, à criminali pœna liberatio, à debito pecuniario exemptio, à voto quocumque absolutio, in defectibus facilior dispensatio, maculæ ingratitude seu infamie abolitio, iuramenti præstiti deobligatio, hereditatis etiam perditæ recuperatio, immunitatis clericalis adeptio, defectuosè natorum legitimatio, priuilegij Papalis collatio, & bonorum spiritualium participatio.

Primus ergo fructus est, matrimonij solutio, scilicet non cõsummati per carnalem copulam. Iste enim vel ista, quæ vel qui promisit matrimonium alteri, per verba de presentanti,

*Enumerat
12. fructus
qui ex im-
gressu Re-
ligionis na-
suntur.*

*1. Solutio ma-
rimonium
non cõsum-
matum.*

fenti, intrando cum effectu Religionem approbatam, id est profitendo, se eximit, ita quòd alteri coniugum non alligetur vt antea, Probat hoc Magister in 4. dist. 38. & secundum omnes Theologos & Canonistas ita est. Patet idem per B. Ioannem Apostolum, quem (vt Hieronymus in Prologo super Ioannem & Augustinus testantur) Christus vocavit à nuptiis non per carnalem copulam consummatis in Cana Galilææ ad cœtum Apostolorum, qui viuebant more, quo modò in tribus substantialibus viuunt Religiosi, vt patuit supra lib. 2. cap. 4. Rationes cur Religio matrimonium soluat non consummatum, variæ assignantur. Prima secundum D. Thomam in 4. dist. 38. sumitur ex natura voti solemnitis: Quia per votum, inquit, solempne amisit homo potestatem sui corporis, illud ad perpetuam continentiam tradens, & ideò non potest illud tradere in potestatem vxoris, matrimonium contrahendo. Secunda ratio sumitur ex dignitate eius, cui promittitur matrimonium, scilicet Christo. Qui, inquit, facit votum solempne, contrahit matrimonium spirituale cum Deo; quod est multo dignius, quàm matrimonium materiale. Sed matrimonium materiale prius contractum, dirimit matrimonium post contractum; ergo & votum solemp-

Aug. præf. in Ioan sed alio, quàm hîc sensu. vt patet ex tract. vlt. in Ioan.
 Baron. An. nal. tom. 1. an. 31. c. 25
 Rationes cur Religio soluat matrimonium.
 Thom. in 4. dist. 38. q. 1. art. 3.

solemne Religionis. Tertia ratio ab aliis assignatur ex parte mortis. Nam mors naturalis separat matrimoniū materiale, dicente Apostolo 1. ad Corinth. 7. *Mulier alligata est legi, quanto tempore vir eius viuit: quòd si dormierit vir eius, liberata est.* Religionem autem profitens approbatam, morte moritur quadam ciuili, vt ostendetur infra cap. 6. 7. & 8. Hinc Ioannes de Neapoli, part. 1. qu. 21. quærit an ingressus Religionis, morti æquiparetur. Respondet quòd sic: probat per Innocentium 16. qu. 1. Placuit cõmuni concilio nostro, &c. vbi Glossa dicit; Hic vides, quòd ingressus Religionis æquiparetur morti naturali. Vnde quod iuris est circa dotem vel donationem propter nuptias in morte naturali, ita in hac morte, id est, in ingressu Religionis, vt C. De Episcopis & Clericis l. Deo nobis. Et sicut donatio causã mortis, confirmatur in morte naturali; similiter est de morte ciuili, vt C. De donatione inter virum & vxorem, l. Res vxoris. Nota tamen, vt dicit Petrus de Palude in 4. dist. 27. in quatuor casibus licet cõiugato Religionem intrare. Primò, quando etiam post matrimonium consummatum alter coniugum fornicatur: quia fornicanti etiam inuito alter potest Religionem intrare, nisi eum sibi postea reconciliauerit,

1. Cor. 7. 39

4. d. 27. q. 3
ar. 2. conc. 1*Quando
matrimonio
consummato
Religionem
ingredi licet.*

S 5

vt

vt Theberga Lotharium. Si enim licet discedere in sæculo, multo magis in clauſtro. Exemplum de Paulo Simplice. Secundo caſu, altero coniugum conſentiente & pariter intrante. Sic multi viri intrauerunt Religionem virorum, vxores feminarũ, etiam matrimonio conſummato. Tertio, altero conſentiente & in ſæculo remanente, vbi non eſt timor incontinentiæ. Quartus caſus eſt, matrimonio non conſummato. In aliis autem non licet caſibus. Hæc ille.

2. *Fructus.*

Secundus fructus eſt, à debito criminalis pœnæ liberatio. vnde Petrus de Palude in art. 1. con- 4. d. 38. qu. 4. Proſitens religionem approbatam, liberatur à pœna debita in foro iudicij. Et licet quidam dicant oppoſitum, puta, ſi homicida profiteatur Religionem, quòd non propter hoc ei parcitur, quin per Iudicem Eccleſiaſticum degradatus exponatur iuſtitix ſæculari, animaduerſione debita puniendus in omni caſu, in quo poſt profeſſionem delinquens degradaretur, & iuſtitix ſæculari traderetur, ſiue ſit hæreſis, ſiue crimen læſæ maiestatis, ſiue aliud: prima tamen opinio eſt probabilior: quia cum plus ſit fieri religioſum, quàm ſimpliciter ad Eccleſiam cõfugere, ſicut homicida confugiens ad eccleſiam non traditur iuſtitix ſæculari mulctandus vel occidendus, ſed Ec-
cleſia

*Probat crimi-
mini ſub-
iectum Re-
ligionis in
greſſu im-
munitate
donari.*

clesia seruat ei vitam & membra; multo magis illi, qui fit religiosus: quia de monasterio minus debet eiici quàm latro eòdem confugiens; imò etiam post professionem extra monasterium inuentus, non debet capi ab Episcopo degradandus, & exponendus, quia semper est in Ecclesia, qui totam vitam Ecclesie dedicauit. Nec est simile de illo, qui post professionem deliquit; vnde ab ea tueri non debet. Hæc ille.

Tertius fructus, est à debito pecuniario exemptio. Vnde Petrus vbi suprà dicit: Profitens Religionem approbatam, liberatur ab omni debito pecuniario humano; quia si aliquis ex contractu, vel quasi delicto, vel quasi est homini obligatus in aliquo, quod in pecuniam potest cõuerti, & pecunia æstimari, liberatur eo ipso, quòd sit seruus non hominis, nec potens proprium habere. Huiusmodi est religiosus, ergo, &c. Vnde si promisit scribere, vel aliquid suo artificio facere, non tenetur propriis manibus operari; sed tenetur monasterium ad estimationem, quantum bona eius valent, non quantum persona: quia remanet liber cum possit fieri Episcopus, quod non est de seruo proprie dicto: licet dominus, cuius seruus prius erat obligatus, teneatur secundum estimationem ipsiusmet serui; quia seruus æstimari potest.

Liber-

3. Fructus.
art. 1. conclus. 7.

Ad quid teneatur Religio recipiens cum qui soluendo non est.

Libertas autem inæstimabilis est, & ideò liber homo æstimari non potest: cuiusmodi est Religiosus. Vnde quantum ad hoc, quòd nihil potest habere proprium, nec per consequens ad aliquid huiusmodi obligari. Sed si debeat facere restitutionem incertam, cum illa debeat pauperibus, auctoritate Ecclesiæ distribuenda est: & cum ipse auctoritate Ecclesiæ, se & sua dederit monasterio, & per consequens pauperibus (quia bona Ecclesiarum, sunt pauperum) videtur monasterium non teneri ad restitutionem faciendam ulterius; sicut teneretur, si esset restitutio certa ex se, vel per Ecclesiam iam certificata; puta quòd esset applicata omnis incerta restitutio in subsidium terræ sanctæ. Et hoc intelligo, quando de suo, & suo nomine tenebatur ad restitutionem incertam: secus si in manibus suis tamquam executor haberet bona subiacta restitutioni incertæ, quia illa deberet monasterium auctoritate Superioris distribuere, vel aliàs sibi retinere, quia se & sua, non aliena, potuit dedicare. Hæc Petrus.

4. *Fructus.*

Quartus fructus est, à voto quocumque, simplici saltem, absolutio secundum Thomam; etiam si in professione de hoc non fit mentio specialis. Vnde Petrus de Palude, ubi supra: Profitendo Religionem approbatam,

art. 1. conclus. 5.

Quid agendum dum dicitur restituitur restitutioni incerta obnoxius.

gam, est homo liberatus ab omni voto simplici, siue esset reale, siue personale, siue mixtum: quia etiamsi vouisset arctiorem Religionem, liberatur profitendo laxiorem: De regulari cap. penult. lib. 6. Sed si erat votum reale, monasterium tenetur illud implere, quantum bona valent, si erat certæ Ecclesiæ vel Religionis alię votum factum. Si autem vouerat dare pauperibus vel Ecclesię absolutè, impleuit votum profitendo; quia sua secum dedit pro Deo, & Deo & pauperibus. Probat autem ista conclusio Extr. de voto, cap. Scripturæ, vbi dicitur; Reus fracti voti aliquatenus non habetur, qui temporale obsequium in perpetuam noscitur Religionis obseruantiam commutasse. hoc autem est verum de voto simplici indistinctè, siue sit perpetuum, siue temporale; siue parziale, siue totale, vt Religionis. Secus de voto solenni sacri Ordinis, quia ad illud remanet obligatus profitens Religionem, vt sic duplicis voti reus habeatur, si frangat castitatē. Item per Episcopatum obligatus, si profiteatur sine licentia Papæ, non liberatur, quia habet alas ligatas, nec potest volare ad solitudinem sine licentia. De renunt. c. Nisi cum pridem. Item obligatus voto solemniori alterius Religionis arctioris vel æqualis, sine licentia petita & obtenta de facto: aliàs aliam profitens,

Nota triplex votū, & à quo liberet Religio.

tens, non liberatur à prima. Sed quando de licètia Prælati primò profiteretur laxiorem; vel petita & non obtenta, profiteretur arctiorem, vel etiam non petita, licet fieri non debeat, factum tamen tenet, & à prima liberatur. Hæc ille Petrus.

5. *Fructus.*

Quintus fructus est, in defectibus facilior dispensatio, vt cum illegitimo in legitimando, cum irregulari in dispensando, cum suspensio, interdicto, vel excommunicato, in absoluendo; cum inidoneo ad Prælaturam vel ad Ordines in quibusdam impedimentis, eadem amouendo; & in similibus. Vnde Urbanus Papa II. ait distinct. 56. Presbyterorum filios à sacris ministeriis remouemus, nisi aut in cœnobiis, aut in canoniis religiose probati fuerint cōuersati. Sic etiam distinct. 77. dicitur; Monachus nouitius morum honestate fulcitus, continuò lector vel notarius, aut certè defensor (id est, exorcista) effectus; post tres menses existat acolythus, maxime si huic atas etiam suffragatur: sexto mense Subdiaconi nomen accipiat; ac si modestæ conuersationis, honestæque voluntatis existat, nono mense Diaconus, completoque anno fiat Presbyter: cui tamen quot annorum fuerant interstitia collatura, sancti propositi sponte suscepta doceatur præstitisse deuotio.

Sextus

Sextus fructus, est maculæ ingratitudeis 6. Fructus.
 seu infamię abolitio. Vnde Ioannes de Nea-
 poli par. 1. qu. 22. Per ingressum Religionis,
 aboletur ingratitude, quam aliquis incurrit;
 vt si fortè impias in parentes vel donatorem
 manus ingessit, aut atroces iniurias seu gra-
 ue rerum ipsorum damnum vel vitæ peri-
 culum præsumpsit inferre. Probat hoc 19.
 q. vlt. tit. finali, Non liceat, &c. vbi Glossa
 dicit: Hinc colligitur infamiam alicuius
 posse aboleri post susceptionem religiosi ha-
 bitus; & eo ipso quòd intrat monasterium,
 nõ obesse Religioso, quod ei obstaculum in
 sæculo generabat. Iterum probat per Authē-
 ticam de monachis collat. 1. quære infra
 9. c. vbi in forma allegabitur; in qua dici-
 tur, quòd ingressus Religionis omnem ma-
 culam detergit. Quæ autem dicit omnem,
 nihil excipit.

CAPVT III.

*Declarat residuos sex fructus: qui sunt, iu-
 ramenti præstiti deobligatio, hereditatis
 perdita recuperatio, immunitatis cleri-
 calis adeptio, defectuosè natorum legiti-
 matio, privilegij specialis collatio, & bo-
 norum spiritualium participatio.*

SEPTIMVS fructus est, iuramenti præstiti
 deobligatio: in multis scilicet casibus. 7. Fructus
 qui ex in-
 gressu Reli-
 gionis ori-
 tur.
 Vnde

Vnde